

En sommerdrøm

Skitse

Herman Bang

¹ Ja, det døde, vort Bekjendtskab.

Spørg ikke, hvorfor det maatte dø. Det fødtes om Dagen i et Smil, og vi vidste kun, nu var vi mødtes; det døde ved Aften uden Ord, og vi saae kun, at Alt var forbi.

Det sugede Farve af Lyset, det trængte til Junidages Sol: dets Længsel var ube-
⁵ stemt og blød, det svøbte sig i Sommernætters Dis. En Drøm, der drømmes i et Blund, hvor Øjet dog ikke sover, et Liv tilsløret af en Rus af Ædelvins letteste Taa-ger – saa var vor Elskov. Et sitrende Spindelvæv af Længsel; af Blik, som glade forstod; af Smil, som gav straalende Haab; af Suk, hvor vi aandede dybt; af Taarer, som tørredes hurtigt.

¹⁰ Men i Ord kan Intet fortælles. – Thi her øver Ordene Vold. Her bliver Ordet en Barbar¹, som taler Gudernes Maal med en fremmed Akcent og dræber dets Sjæl, medens han taler.

Og Minderne selv flyder ud som Toner af en gammel Melodi, i en ubekjendt Vaghed, hvor Intet klinger bestemt uden det bittere: Hvorfor det vel er forbi?

¹⁵ Husker De? Det var den sidste Aften. Vi sad i Havestuen paa ”Villa Ida” – Emma spillede. Saa rejste De Dem og gik.

Jeg fulgte Tegnet, sneg mig ned ad Trappen, forbi Jasminbuskettet, der, hvor vi plejede at mødes. De stod der allerede: ”Saa kommer Du dog,” sagde De og gik et Par Skridt frem; jeg tog Deres Arm, og vi gik ned ad Gangen.

²⁰ Vi havde ikke talt, men pludselig saae De op: ”Hvorfor kysser Du mig ikke?” spurgte De.

Saa gav vi os Begge til at tale, og medens vi gik ned imod Vandet, trykkede jeg Deres Hoved mod min Skulder med mine brændende Hænder.

Vi lo af Vandspejlingens Leg mod Badehusets Pæle – Skyggerne lignede Fug-
²⁵ leskræmsler, der flød paa Sundet, – vi lo af Lyden af vore egne Trin paa Broen, af Flaget, der døsede paa Baadmasten ... det var Altsammen blevet saa latterligt. Og medens De kastede Hovedet tilbage og saae langt ud over Sundet, som glimtede i Julinattens Lys, sagde De: ”Her er egentlig slet ikke smukt, naar det ikke er Maa-neskin.”

³⁰ Vi satte os ud i Baaden. Jeg sad med Ansigtet vendt imod Dem; maaske var mit Udtryk sørgmodigt, thi De saae stjaalent op; bøjede Dem ud over Baaden bort fra mig og legede med Hænderne i Vandet. ...

Oppe paa Villaen spillede Emma bestandig, Sommervinden førte enkelte me-
ningsløse Stumper af hendes Vals ud over Vandet ... Skyggerne gled forbi i den
³⁵ oplyste Veranda.

¹ *barbar*: en brutal og grusom person.

Pludselig greb jeg mig i at fløjte Melodien ... og De vedblev at pladske i Vandet.

...

Hvad vi talte om? Jeg husker det ikke. Men vore Ord *fløj* op, ængstelige, kredsende om dette Usigelige, som de vilde fly; og jagende hinanden i stakaandet² Hast
40 faldt de døde ud i Sommernatten; thi Ingen af os hørte.

De tog Vand op i Deres Hænder og lod det falde med et Pladsk ned imellem de udspilede Fingre – tog saa atter Vand i den hule Haand.

Og vore Ord blev uroligere. Ligesom hine Fugle, Slangerne forstener under deres Blik, baskede disse hastige Sætninger om Løst og Fast hjælpeløst med Vin-
45 gerne, medens de stirrede angst paa det, – som *maatte* komme.

Midt i denne Hast løftede De pludselig Hovedet, og medens De hævede Arme-
ne, saa Vandet faldt fra Deres Hænder som en Strøm af skinnende Perler, sagde De ubeskrivelig træt:

”Aa, hvor Livet er trist!”

50 Og vi vidste Begge, at det var Gravsangen over vor Kjærlighed.

Da vi var komne ind ad Broen og havde gaaet lidt op i Haven, vendte De Dem om imod mig, rakte mig Haanden og forsøgte at smile:

”Godnat,” sagde De. – Jeg tog kun Deres slappe Haand og holdt den fast imellem mine. Saa skjælvede den lidt, Deres Haand.

55 Derpaa gik De hurtigt. Jeg saae Deres lyse Skikkelse glide frem ad Gangen, hastig som en Flygtendes ... og uden at vide af det gav jeg mig til at le højt. Jeg tror, De vendte Dem ved Lyden af denne besynderlige Latter.

Jeg rejste.

Jeg flyede den Tomhed, som lurede paa mig, fulgte en urolig Trang til at bryde
60 op, bryde af, sætte en Tankestreg ved dette, som var forbi.

Fremfor Alt ... jeg *maatte* bort.

Og jeg rejste. Men som en Søvngænger gik jeg overalt. Ikke som de Forelskede; jeg stirrede ikke paa Deres Billede som Mediet, der falder hen i magnetisk³ Søvn, medens det ufravendt stirrer paa Perlen. Men Alt, hvad jeg saae, var mig bestan-
65 dig fjernt, og hvad jeg hørte, var saa summende utydeligt. ... Afrodite fra Melos⁴ om Dagen, Boulevardernes Larm, naar Aftenen kom, Tonernes Strøm i de hellige Messer, Flodernes dæmpede Suk paa deres glidende Fart.

Jeg saae og saae ikke – hørte og havde Intet hørt.

Thi en gammel Melodi forfulgte og pinte mit Øre.

70 Saa kom jeg atter hjem, og det var blevet Efteraar herhjemme.

Det var en Morgen som en Junidags, med diset Luft over Pladsens store Plæner.

² *stakaandet*: forpustet.

³ *magnetisk (søvn)*: hypnotisk.

⁴ *Afrodite fra Melos*: også Venus fra Milo, en af antikkens berømteste skulpturer, som blandt andet er beundret for dens skønhed. Skabt mellem 130 og 100 f. kr. og fundet på øen Melos i 1820.

Paa Ørsted-Parkens⁵ Træer hang Løvet tungt og fugtigt, glindsende som i den første Vaartid, ... som om Naturen drømte med gule Blade en gammel Drøm.

Saa maatte jeg ud. Der var kommet som en Feber i mit Blod af Savn og ustillelig
75 Længsel. ... Jeg *maatte* se "Villa Ida" blot én Gang endnu. Jeg tog afsted, saasnart jeg kunde.

Det var blevet op paa Dagen, men Morgenens Dis laa endnu som en Sky, slørende Efteraarets Klarhed, over Skoven, der flammede gult, og Bakker og Højder og Drag fik i den lyse Horisont Sommerens kjælneste Blødhed. Luften var fug-
80 tig, mild. De kjender Nordsjællands Søer ... mørke, blaa og dybe, blinkende som taarefyldte Øjne, laa de i Efteraarsskjæret, medens vi foer dem hurtigt forbi.

Vi holdt ved Stationen ved L.

Her gik vi ofte i Sommer. Vi tog herved om Aftenen, gik gennem Skoven ned til Broen med den hvide Baad. Hvor Tjørnen duftede! Den lagde sig, den duftsvangre
85 Vellugt, under de lave Træer næsten for krydret og tung.

Og imedens jeg holdt Tjørnen til Side, der strejfede Deres Kinder, aandede De langt gennem de aabnede Læber og hviskede:

"Her bliver man syg af Lykke."

Men naar vi kom til Broen, satte De Dem paa den lille Bænk ved Søen, der
90 mørknedes som et dunkelt Spejl under Ellenens Buske. Men ude glimtede Vandet rødligt. Vi hørte Begge paa den sagte Skvulpen, og naar vi talte, var vor Tale Hvisken for ej at skræmme Sommeraftenens Tavshed.

Saa rejste vi os, og medens vi gik hjem langs Søen, fortalte vi hinanden tusind Ting.

95 – – Nu kommer Broen frem dernede. Søen vugger nogle visne Blade om den hvide Baad. ... Vi bruser videre forbi Søen ved L. til S. – –

Det var henimod Middag, da jeg gik den vante Vej til "Villa Ida" fra Stationen langs med Hegnet ned til Sundet.

Jeg kom til Leddet ... Leddet, hvor – De husker. –

100 Vi havde gaaet langt i Solens Hede over Marken, og De var varm ... De havde taget Handskerne af og holdt Hænderne i Vejret for at jage Blodet af dem. Vi talte ikke, vi asede i Vejens Sand og følte Middagsheden tungt. Saa pludselig gav De Dem til at løbe.

"Hvem kommer først – hvem kommer først til Leddet!" ... Jeg raabte for at
105 standse Dem – men De løb. ... Saa foer jeg efter ... Men De havde Forspring. Engang imellem vendte De Dem om, og jeg saae Deres Ansigt blusse, medens De løb ... De skreg af Glæde, da De naaede Leddet, aabnede det, styrtede ind i Skyggen. Da jeg naaede Leddet, laa De gispende paa Mosset under Bøgen; plat ned, hed; jeg blev angst for Glandsen i Deres Øjne.

110 Jeg bøjede mig ned imod Dem, vilde tale. Men De, De løftede paa éngang Blikket, smilte og lagde begge Armene om min Skulder. ... Det var den første Gang.

⁵ Ørsted-Parken: Parkanlæg i København.

... Nu bøjer jeg fra Leddet ind i Haven. Hvor her er øde! Ingen Fodtrin, Intet ...
De store Vinløvsgrene i det grønne Lysthus ligger visnede slaaede ned mod Sten-
bordet. Gaar et enkelt Vindpust gennem Haven, løsner det stilfærdig et Par gule
115 Blade, som daler tungt og lydløst ned paa Jorden.

Gamle Martha lukkede op. Hun saae forbavset paa mig, da jeg bad om at maatte
gaa ind i Stuen. Hvor mine Trin lød højt paa de kjendte Fliser!

Luften var indeklemmt derinde og mættet med Støv. Alt var lukket, rullet ned. Og
jeg syntes, at alle disse hvide Klæder over Stolene lignede Liglagner, der skræm-
120 mede mig angst. Dette var Sommerens Ligstue. Møblerne stod stillede sammen i et
Hjørne ovenpaa hinanden. Billederne var tagne ned og stillede ind imod Væggen.
... Jeg lukkede Flyglet op: Fugtigheden havde taget paa det, Tonerne var tynde,
forstemte. ... Jeg slog et Par Akkorder an, en Sats af Deres Vals, men Tonerne
kom under mine famlende Hænder ubestemt og uden Klang, medens de gled bort
125 i Filtet.

... Saa faldt Hænderne slapt ned, og Hovedet sank ludende mod Tangenterne.
Skumringen laa allerede over Stuen: jeg gik over mod Døren, aabnede den. Vejret
var blevet raat. Oktoberaftenens Kulde var allerede kommen. Solen gik ned derude
bag et Hav af mørke graa Skyer. Foran mig laa Stranden sandklædt; Sundet gik
130 dorsk⁶ og tungt. ...

Hin Aften – bag os i Stuen spillede Deres Søster *Deres Vals* med blide, vuggen-
de Toner; vi stod under Løvet med hinanden i Haanden, Sommernatten var tavs og
kølig. ...

”Hører Du!” sagde De, ”hører Du, det er om Kjærlighed, hun spiller.” – – –

135 ”Ja, om Kjærlighed.” – – –

Saa slog Deres Søster pludselig Flygelet i. ”Den er kjedelig,” – sagde hun – ”den
Vals!”

Men De saae op imod mig og smilte.

Jeg gaar ned ad Trappen, bøjer om ad Gangen.

140 – – Efteraaret rusker i den store Avnbøg. – –

Jeg saae mig ikke tilbage.

⁶ *dorsk*: sløv, doven.